

Forfatter: Hjortø, Knud

Titel: Udrag fra Syner (Danske Klassikere)

Citation: Hjortø, Knud: "Syner", i Hjortø, Knud: *Syner*, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2003, s. 79. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hjort_01-shoot-idm140211094750976/facsimile.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Syner

dine stjerner ud, mens angsten ikke tillod dig at iagttage den alvise orden, som du jo ellers særlig skal ynde?

Ha! nu jeg ser mig selv berinde og føler mig hjemme her, falder det mig ind, at jeg osse bør være skaber! Jeg tør være det; jeg har skabertanker nok, og jeg tør se dem skabte. Der er især en tanke, jeg kunde ønske at se som verden; nu er den kun en svagt lysende tåge, der driver underlig glødende i min sjæl, og jeg kender den ikke ret, men jeg vil se, hvad den er! Tør jeg ikke udtale skaberorden?

Frem for mit syn, tanke! Klæd dig i stoffets dragt og vis dig! Alt, hvad der er i min sjæl, tør jeg se --

Hvad er det? Vis osse dit ansigt, mød mit blik! Hvorfor skulde jeg være bange? Det er ikke frygt, som får mig til at ryste, det er skaberens gysende spænding efter at se i klare omrids den verden, der er undfanget i hans sjæl. Vis dit åsyn! Din skaber og herre byder dig det.

-- Jeg synker! Herre, hjælp mig! -- nej, jeg er jo selv herre. Forsvind ikke, syn! Aldrig har jeg set sådan i min egen sjæl. Dette klarsyn er noget andet end at digte sine tanker majsommeligt og ufuldkomment frem.

Nu vil jeg se en hel verden omkring mig. Ah, hvad der rører sig ubestemt i mig, skal få en anskuelig form i en stor og ny og broget verden; jeg vil udfølge mine tanker som kloder her på denne åbne, tomme himmelplads. Jeg synes, det ryster under mig. Hvad! vakler tomheden? bærer det intet, som jeg står på? Og denne gysen?

Hvor går vejen tilbage? Nej -- der var jo noget, der brast. Angsten kommer fra den gamle jord, jeg har forladt; dens støv klistrer endnu ved mig, men da det ikke somner sig for en skaber, så vil jeg skikke den angst bort, stryge den smule støv af mig, for at jeg kan gå til min gerning uden hindring.

Nu tætnes det om mig af ny verdener, planeter suser ud fra mig i alle retninger og danser plankløst omkring, men ven! Her sender jeg mine sole ud for at fange jer og binde jer, sole, som gløder af herskervilje, og som på mit vink tvinger jer til at gå lydige rundt i de krese, som jeg i min visdom har bestemt.

I min verden findes intet særligt paradís, synden kendes intet-

stedt, og mine skabninger lyder ingen herre, for jeg har selv skabt dem i trods, og de skal leve i trodsig uafhængighed, deres skaber skal de ikke kende, og når de tvinges ind under min vilje, da skal de tro, at det er deres egen.

Når jeg færdes mellem mine skabninger, da blir jeg betaget af en mægtig undren, ti dette er jo altsammen min sjæl, legemliggjort, svulmet op til at fylde et uhyre rum –

Hvad er det? Jeg synes, mine kloder løber ujevnt i deres baner, drejer de sig ikke jævnt og modstrøbende i de af mig anordnede ellipser? Gør de ikke modstand mod den tyngdekraft, som jeg har reguleret? Skøjer de ikke ud fra mine love for den almindelige tiltrækning? Jeg tror, mine planeter har den frækhed ikke at ville lystre de af mig indsatte sole, der skal uddele den varme og det lys, som jeg har tiltrækt dem. Hvad! vil de uvovvittige smukkloder egenrådig stikke af fra de krese, som jeg har tøjet dem i, løbe bort og fryse ihjel i det dybeste mørke, skønt jeg har anbragt dem i den afstand fra deres sol, som tjener dem bedst!

Hvad er dette for en forbandet oprørsverden? Har de ikke frihed nok alligevel, og er mine naturlove ikke virksomme nok til at holde dem inden for de rette grænser?

Dette her blir vildt. Mine kloder gør oprør, og mine naturlove nægter at holde styr på dem. Jeg vil ikke være her længere, jeg vil ikke se mit værk sødelegge sig selv. Hjælp mig! – Hvem skal jeg påkalde? Hvor skal jeg fly hen? Min verden følger mig, min skabning vil ikke slippe mig, den vil hænge over mig som spot og bebrejdelser –

Det er slemt at være skaber. Det er skønt at ha skabertanker, men det er vanvid at virkeliggøre dem. Se dette kaos! Planeterne pisiker rundt i en ophidselse, der spotter alle love; solene, som endnu er mig lydige, kalder på dem med lokkende varme og søger at tilkaste dem forsonende lys, men forgæves.

Det duede ikke; dog vil jeg se nærmere til, hvad det er for væsner, der bor på mine planeter. Der er ikke noget at frygte; la min verden kun forgå, hvis den ikke kan andet; jeg har set en anden verden, der heller ikke er meget værd. Men nu vil jeg hen til den nærmeste klode og åbenbare mig for dens beboere.